

Lokalna Historia Mówiona - Męskie Studio Nagrań

SCENARIUSZ

Aktywność: **Lokalna Historia Mówiona - Męskie Studio Nagrań**

Poziom trudności	średni
Uczestnicy	2-10 osób
Miejsce	Pomieszczenie
Organizacja	cykliczny

Wprowadzenie

Aktywność polega na zaangażowaniu seniorów w rolę „Dokumentalistów” lub „Reporterów”, którzy rejestrują wspomnienia kolegów z pracy czy sąsiadów za pomocą sprzętu audio. Uczestnicy uczą się obsługi technicznej nagrań i prowadzenia konkretnych rozmów o faktach historycznych oraz technicznych. Celem jest ocalenie lokalnego dziedzictwa i zachowanie głosu pokolenia w formie cyfrowego archiwum, co nadaje seniorom ważną funkcję społeczną.

Cel

Aktywizacja poprzez rolę: Nadanie seniorom ważnej funkcji społecznej „Dokumentalisty” lub „Reportera”. Zmiana pozycji z biernego odbiorcy kultury na jej twórcę. Ocalenie dziedzictwa: Rejestracja mikrohistorii lokalnych (zakłady pracy, kluby sportowe, przemiany ustrojowe) z perspektywy świadków. Edukacja cyfrowa: Nauka obsługi smartfona jako narzędzia pracy (dyktafon) oraz podstaw obróbki dźwięku, co przeciwdziała wykluczeniu cyfrowemu. Integracja: Budowanie głębszych relacji między mężczyznami poprzez rozmowę „jeden na jeden” (senior nagrywa seniora), która w męskim gronie jest bardziej autentyczna niż wywiad z obcym badaczem.

Dla kogo

Mężczyźni 60+, którzy interesują się historią regionu, techniką lub sportem. Osoby komunikatywne (do roli reporterów) oraz introwertycy lubiący technikę (do roli realizatorów dźwięku/montażystów).

Przebieg krok po kroku

1 Krok 1: Formowanie Redakcji i Wybór Tematu.

Spotkanie organizacyjne. Ustalenie jednego, konkretnego tematu wiodącego (nie nagrywamy "wszystkiego"). Przykłady: "Historia lokalnego klubu sportowego", "Życie wokół Zamkniętej Fabryki", "Jak budowaliśmy to osiedle". Podział ról: Reporterzy (zadają pytania), Technicy (pilnują zapisu).

2 Krok 2: Warsztat Techniczny i Dziennikarski.

Przygotowanie prostego scenariusza rozmowy z pytaniami. Szybkie szkolenie: Jak trzymać telefon/mikrofon (nie szurać, blisko ust). Jak zadać pytanie otwarte (nie "Czy było fajnie?", ale "Opowiedz mi o meczu z 1978 roku"). Testowe nagrania w parach wewnątrz grupy.

3 Krok 3: Wyjście w teren (Faza nagrań).

Realizacja wywiadów. Seniorzy umawiają się z kolegami, sąsiadami. Nagrywają rozmowy (ok. 30-40 min). Zasada: Senior nagrywa seniora – wspólny kod kulturowy i brak skrępowania.

4 Krok 4: Postprodukcja i Archiwizacja.

Zgranie materiału. Wybór najciekawszych fragmentów (anegdot). Wsparcie techniczne lidera przy prostym montażu (wycięcie ciszy, dodanie dżingla).

5 Krok 5: Premiera i Upowszechnienie.

Publiczne odtworzenie fragmentów (np. "Wieczór odsłuchowy" w bibliotece lub przed meczem). Przekazanie nagrań do archiwum lokalnego lub publikacja jako podcast w Internecie.

6 Krok 6 : Moduł Dodatkowy: Warianty Tematyczne

Wariant „Kronikarz Sportu”: Dokumentacja historii lokalnego klubu (piłka nożna, żużel, boks). Wywiady z dawnymi zawodnikami, trenerami, magazynierami. Finał: emisja nagrań w przerwie meczu na stadionie. Wariant „Ludzie Fabryki”: Historie związane z nieistniejącym już, dużym zakładem pracy, który był centrum życia miejscowości. Skupienie na etosie pracy, technice i relacjach koleżeńskich.

Potrzebne zasoby

Sprzęt: Smartfony uczestników (wystarczą do dobrej jakości nagrań) lub 2-3 cyfrowe dyktafony/mikrofony USB (zakup lub pożyczenie). Komputer do zgrywania i prostego montażu (darmowy program Audacity). Przestrzeń: Ciche pomieszczenie w instytucji (tzw. "dziupła") wygłuszone np. zasłonami lub wykładziną, gdzie można spokojnie porozmawiać. Partner merytoryczny: Biblioteka Cyfrowa, Dom Kultury, Lokalne Muzeum lub Archiwum Społeczne (pomoc w katalogowaniu i upowszechnianiu nagrań).

Wskazówki

Mężczyźni seniorzy często milczą na temat swoich emocji, ale chętnie dzielą się wiedzą ekspercką, faktami o swojej pracy czy pasji. Projekt należy "sprzedać" nie jako sentymentalne wspominki, ale jako zadanie dokumentacyjne mające na celu zachowanie faktów technicznych i historycznych dla przyszłych pokoleń.

Gadżety: Wyposaż uczestników w identyfikatory "Reporter – Archiwum Społeczne" lub "Dziennikarz Obywatelski". To otwiera drzwi i buduje dumę. Czas: Nie wymagajcie długich wywiadów. 15 minut konkretnej rozmowy o jednym wydarzeniu jest lepsze niż 2 godziny chaotycznych wspomnień. Audio, nie wideo: Nagrywanie samego dźwięku jest mniej stresujące dla seniorów (nie trzeba "wyglądać") i łatwiejsze technicznie.

Element rywalizacji

Licznik "Ocalonych Minut": Wspólne sumowanie czasu nagranych wspomnień na tablicy w redakcji. Tytuł "Złotego Mikrofonu" za dotarcie do najstarszego mieszkańca lub zdobycie unikalnej anegdoty.

Bariery i zalecenia

Bariera technologiczna: Lęk przed "zepsuciem" nagrania. Rozwiązanie: Proste instrukcje, praca w parach (jeden rozmawia, drugi pilnuje sprzętu - "Technik"). Przeprowadzenie nagrań testowych. Brak wiary w wartość historii: "Moje życie było nudne". Rozwiązanie: Skupienie na konkretach i faktach ("Opowiedz o narzędziach", "Opowiedz o pierwszym dniu w pracy"), a nie na "życiorysie". Rodo i prawo autorskie: Konieczność podpisania zgody na nagranie i wykorzystanie wizerunku/głosu przez rozmówcę.

Linki i inspiracje

Story Corps:

<https://storycorps.org/>

Ośrodek KARTA / Archiwa Społeczne (Polska) – wsparcie merytoryczne dla kronikarzy

<https://karta.org.pl/>